

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

13 aprilie 2017

Ș.L.P. nr. 153

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul legii pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996.

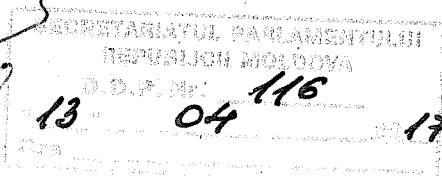
Anexă:

1. Proiectul legii;
2. Nota informativă

Valeev Ghiletebi
Octavian Graea
IURIE LEANCA
Eugen Carpen
Alina Mota
SIMION Grigore
Mecan George
Mihaela SPATARU
Stefan Creanga

[Handwritten signatures of the deputies]

Deputați în Parlament:

L E G E
pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului,
adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

1. **Articol unic.** – La articolul 4 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.50, art.237), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

Se introduce alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În vederea promovării unor viziuni și obiective comune, deputații independenți și/sau neafiliați care nu fac parte dintr-o fracțiune parlamentară pot constitui, în orice moment, grupuri parlamentare alcătuite din cel puțin 5 persoane. În sensul prezentului regulament, grupurile parlamentare vor dispune de aceleași drepturi și obligațiuni ca și fracțiunile parlamentare.

alineatul (8) după cuvîntul „poate,” se introduc cuvintele „de regulă, ”

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul legii pentru modificarea și completarea Regulamentului
Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996

Prin prezentul proiect de modificare și completare a Regulamentului parlamentului se propune instituționalizarea grupurilor parlamentare și acordarea acestora acelorași drepturi și obligațiuni ca și fracțiunilor parlamentare.

Fracțiunile parlamentare ca elemente ale structurii organizatorice a Parlamentului determină formarea Biroului permanent, comisiilor permanente, formarea ordinii de zi, asigurarea tehnico-materială a activității Parlamentului ș.a. Atît Constituția Republicii Moldova, cît și practica internațională confirmă că modul de formare și funcționare a fracțiunilor parlamentare – ca structură a Parlamentului – se stabilește la libera alegere a legislatorului prin adoptarea actului regulamentar corespunzător. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Decizia Curții Constituționale nr.1 din 03.02.1998 și Decizia nr.5 din 28.09.2000) doar "Parlamentul este în măsură să decidă asupra modalităților, procedurilor și condițiilor în care procedează la luarea unor măsuri, potrivit principiului autonomiei regulamentare, în virtutea căruia el își stabilește modul de organizare și desfășurare a propriilor activități, evident, în condițiile normelor constituționale."

Potrivit prevederilor art.4 din Regulamentul Parlamentului, în vederea formării organelor de lucru și organizării activității Parlamentului, deputații constituie fracțiuni parlamentare alcătuite din cel puțin 5 deputați aleși în bază de liste ale concurenților electorali, precum și o singură fracțiune parlamentară cu aceeași componentă numerică din deputați aleși în bază de liste ale concurenților electorali care nu au întrunit numărul necesar pentru a constitui o fracțiune parlamentară, din deputați independenți și/sau deputați neafiliați. Fracțiunile parlamentare se constituie în termen de 10 zile, de regulă, după constituirea legală a Parlamentului și funcționează în baza regulamentului propriu.

Retrospectiva activității Parlamentului Republicii Moldova pe parcursul mai multor legislaturi indică cu certitudine că componenta fracțiunilor parlamentare nu este una rigidă, modificîndu-se în dependență de evoluția vieții. Prevederile alin.(3) al articolului 4 din Regulamentul Parlamentului permit formarea de noi fracțiuni parlamentare pe durata mandatului parlamentar, altfel, prin privarea deputaților de acest drept s-ar exercita, de fapt, presiuni politice asupra conștiinței deputaților, ceea ce vine în contradicție cu doctrina democrației reprezentative (art.60) și cu prevederile art.68 din Constituție potrivit căruia "în exercitarea mandatului deputații sînt în serviciul poporului", iar "orice mandat imperativ este nul". Deși din conținutul acestui alineat se desprinde faptul că pe parcursul legislaturii pot fi formate noi fracțiuni parlamentare, prevederile regulamentare nu reflectă modalitatea de constituire a acestora.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 32 din 29.12.2015 pentru controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1877-VII din 21 decembrie 2015 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru, cu referire la fracțiunile parlamentare și deputații independenți sau neafiliați, a menționat că potrivit prevederilor regulamentare, fracțiunile parlamentare reprezintă principala formă de organizare politică a partidelor parlamentare în cadrul Parlamentului și se constituie prin asocierea deputaților care au candidat în alegeri pe listele aceluiași partid politic, ale aceleiași formațiuni politice, alianțe politice sau alianțe electorale. Aceste **grupuri, fracțiuni**, conform funcțiilor pe care le îndeplinesc, fac parte din structura organizatorică a Parlamentului pe bază de afinitate politică și sunt organe de lucru ale acestuia.

În viziunea Curții, mandatul de parlamentar exprimă relația parlamentarului cu întregul popor, în serviciul căruia este, nu numai cu alegătorii care l-au votat, deși aceștia beneficiază de prezența parlamentarului în virtutea obligației sale de a ține legătura cu alegătorii. Astfel, sintagma „a fi în serviciul poporului” de la articolul 68 alin.(1) din Constituție înseamnă că, din momentul alegerii și până la încetarea mandatului, fiecare deputat devine reprezentantul poporului în integralitatea sa și are drept misiune să servească interesului comun, cel al poporului, și nu doar partidului din care provine.

Curtea subliniază că, în virtutea mandatului reprezentativ, deputatul, odată intrat în exercițiul mandatului, nu mai are obligația legală de a-și susține partidul sau deciziile fracțiunii sale în cadrul forului legislativ.

În același timp, Curtea reține că un principiu fundamental al procedurii parlamentare, care este rareori menționat în mod explicit în constituțiile naționale, dar care poate fi dedus pe calea interpretării, este egalitatea dintre reprezentanții în Parlament. În acest sens, Comisia de la Veneția a menționat următoarele:

„un parlament este o instituție formată din reprezentanți aleși, cu **reprezentantul ca principala entitate juridică**, pornind de la ideea că toți acești reprezentanți ar trebui, în principiu, să aibă aceleași drepturi și obligații, indiferent dacă aparțin partidului de guvernământ sau de opoziție.

Acest principiu de egalitate este menționat în Rezoluția nr.1601 (2008) a Adunării Parlamentare: „**tratamentul egal al membrilor parlamentelor, atât în calitate de membri individuali, cât și ca membri ai unui grup politic, trebuie să se asigure în fiecare aspect al exercitării mandatului lor și al activităților Parlamentului**”. Comisia de la Veneția, la rândul său, de asemenea, în Codul bunelor practici în domeniul partidelor politice a reamintit necesitatea de a respecta principiul egalității.

În legislația UE, principiul egalității membrilor Parlamentului European (MPE) a fost recunoscut pe cale judiciară de către Tribunalul de Primă Instanță, care în 2001 a statuat că „condițiile în care deputații care au fost investiți democratic cu un mandat parlamentar trebuie să exercite mandatul nu pot fi afectate de apartenența lor la un grup politic într-o măsură care depășește ceea ce este **necesar pentru atingerea obiectivelor legitime** urmărite de către Parlament, prin organizarea în grupuri politice”.

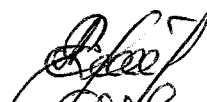

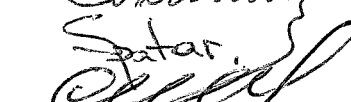

Principiul egalității parlamentarilor poate fi limitat la ceea ce este normal în scopul eficienței, deoarece ar fi imposibil în multe cazuri să se obțină adoptarea deciziilor într-o adunare unde toți membrii au drepturi egale de participare procedurală. Prin urmare, principiul egalității parlamentarilor este suplimentat în mod normal de un principiu de reprezentare proporțională și participare în **grupuri parlamentare.**”

În pct.128 din Hotărârea menționată, Curtea a considerat important să sublinieze necesitatea constituirii în mod transparent a majorității parlamentare, pentru ca alegătorul să poată identifica actorii politici cărora le revine responsabilitatea politică pentru actul de guvernare. Din aceste considerente, majoritatea parlamentară urmează a fi **formalizată**, nu doar declarată, cu indicarea deputaților care o constituie, cu specificarea disponibilității de a susține o anumită candidatură pentru funcția de Prim-ministru și cu notificarea oficială în adresa Președintelui Republicii Moldova. În acest context, Curtea a emis o adresă Parlamentului pentru reglementarea acestor situații în spiritul considerentelor din prezenta hotărâre.

Ținând cont de raționamentele expuse în Hotărârea nr.32 din 29 decembrie 2015 și a adresei Curții Constituționale, se impune necesitatea efectuării unor perfecționări în Regulamentul Parlamentului care vor face posibil ca deputații care nu fac parte din componența fracțiunilor parlamentare, care ies sau sînt excluși din fracțiuni să poată să se consolideze în grupuri parlamentare cu scopul amplificării influenței lor la adoptarea de către Parlament a actelor legislative, precum și la îndeplinirea altor atribuții ale Parlamentului, stabilite de Constituție și legislație. Se propune ca numărul minim de deputați din grup parlamentar să fie de 5 persoane.

Totodată, se propune de a revizui unele prevederi rigide care limitează drepturile unui deputat în activitatea sa parlamentară.

Pentru soluționarea problemei menționate se propune proiectul de lege pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului, care are drept scop recunoașterea grupurilor parlamentare ca organe de lucru ale Parlamentului.

Valeanu Ghilețchi,	
Octavian Măgariu	
Purvis LEANCA	
Eugen CARPEN	
Alicia Mota	
Mihail Simion	
Mihaela SPĂTĂRU	
Stefan Creangă	

Deputați în Parlament: